

Svarsblankett till remiss rörande

Omsorg, gränssättning och våldsförebyggande arbete. Kunskapsstöd för personal på HVB för barn och unga

Uppgifter om organisationen som lämnar synpunkter

Namn på myndighet/organisation

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Namn och telefonnummer till dig som har fyllt i blanketten för organisationens räkning

Per-Oskar Gundel, tel 010-788 59 07

Skattningsfrågor om utkastet till kunskapsstödet

Vi ber er skatta innehållet i det utkast ni har fått ta del av utifrån nedanstående frågor. Sätt en markering i någon av kryssrutorna (som motsvarar en skala): 1= motsvarar inte alls, 6= motsvarar helt.

I vilken grad motsvarar kunskapsstödet era förväntningar på att vara till nytta/ge stöd för HVB i arbetet med omsorg och gränssättning?

- 1 Motsvarar inte alls
 2
 3
 4
 5
 6 Motsvarar helt

Vad kan förbättras i kunskapsstödet som helhet eller i någon del för att omdömet ska bli högre? Saknas t.ex. juridisk vägledning kring vanligt förekommande gränssättningsituationer? Finns motstridigheter mellan avsnitten? Ser ni några risker med innehållet i vägledningen?

IVO ser ett behov av vägledning när det gäller komplexa avväganden mellan ett enskilt barns bästa och övriga inskrivna barns bästa, trots den avgränsning som framgår på s. 22. IVO:s erfarenhet från tillsynen är att det många gånger finns såväl risker som brister i samband med sådana avväganden.

S. 38 om vad som är lämpligt och tillåtet: IVO menar att begreppen ”lämpligt” och ”tillåtet” borde byta plats, då en åtgärd som inte är tillåten inte heller rimligen är lämplig. Vidare kan även punktlistan komma att läsas som avsedd att tillämpas i ordningsföljd, varför punkten om barnets bästa bör läggas sist. Först när övriga punkter har gått igenom går att avgöra om en åtgärd eller regel är till barnets bästa.

S. 43 om begränsning av umgänge och besök: IVO ser ett behov av att beskriva hur SoS anser att lag om besöksinskränkningar vid viss tvångsvård förhåller sig till HVB-hemmens skyldighet att ha ordningsregler i syfte att skapa trygghet och säkerhet för alla som vistas där. Vidare ser IVO ett behov av att ytterligare resonera kring hur ordningsregler kan utformas för (och tillsammans med) barn och unga som är placerade enligt SoL utan att de anses begränsa möjligheten till umgänge och besök. IVO:s erfarenhet från tillsynen är att generella ordningsregler gällande umgänge och besök många gånger tenderar att uppfattas som begränsningsåtgärder.

I vilken grad motsvarar kunskapsstödet era förväntningar på att vara till nytta/ge stöd för HVB i arbetet med våldsförebyggande arbete?

- 1 Motsvarar inte alls
 2
 3
 4
 5
 6 Motsvarar helt

Vad kan förbättras i kunskapsstödet som helhet eller i någon del för att omdömet ska bli högre? Saknas t.ex. juridisk vägledning? Ser ni några risker med innehållet i vägledningen?

IVO välkomnar att kunskapsstödet uppmärksammar konsekvenser för barnet vid oplanerad utskrivning och placeringssammanbrott. IVO skulle önska att kunskapsstödet ytterligare betonade vikten av lämplighetsbedömning vid inskrivning och att mer övergripande planera verksamheten vad gäller t.ex. målgruppens sammansättning och behov.

IVO ser att kunskapsstödet ytterligare skulle kunna uppmärksamma barn och unga som inte primärt har ett extrovert uttryck, men likväl riskerar att agera ut hot eller våld gentemot sig själva eller andra. T.ex. barn och unga med psykisk ohälsa eller beteenden som tar sig mer introverta uttryck.

S. 62 om stöd efter våldsamma händelser: IVO föreslår att styckena byter plats så att barnens behov av hjälp och stöd nämns först.

I vilken grad motsvarar kunskapsstödet era förväntningar på att ha ett relevant innehåll?

- 1 Motsvarar inte alls
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 Motsvarar helt

Vad kan förbättras i kunskapsstödet som helhet eller i någon av delarna för att omdömet ska bli högre? Inkluderas t.ex. alla grupper av barn/unga? Är stödet relevant för olika typer av HVB?

Kunskapsstödet signalerar i vissa delar att barn och unga på HVB generellt har utagerande beteende, t.ex. anges på s. 18 att barn och unga som placeras på HVB oftast har någon form av utagerande beteende. IVO menar att kunskapsstödet kan bearbetas för att tydligare inkludera barn och unga som inte stämmer in i denna bild.

I vilken grad motsvarar kunskapsstödet era förväntningar på att vara läsbart, ha ett tillgängligt språk?

- 1 Motsvarar inte alls
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 Motsvarar helt

Vad kan förbättras i kunskapsstödet som helhet eller i någon av delarna för att omdömet ska bli högre?

I vilken grad motsvarar bilaga 1 era förväntningar på att ha ett relevant innehåll och att vara till nytta/ge stöd för HVB?

- 1 Motsvarar inte alls
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 Motsvarar helt

Vad kan förbättras i bilaga 1 för att omdömet ska bli högre?

Bilagan skulle kunna bearbetas för att tydligare inkludera även barn och unga som har en åldersadekvat kognitiv utveckling. Beskrivningen av kognitiva funktioner och svårigheter är viktig och relevant oavsett.

I vilken grad motsvarar bilaga 2 era förväntningar på att ha ett relevant innehåll och att vara till nytta/ge stöd för HVB?

- 1 Motsvarar inte alls
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 Motsvarar helt

Vad kan förbättras i bilaga 2 för att omdömet ska bli högre?

Utveckla/hänvisa gärna till stöd för implementering. IVO:s erfarenhet från tillsynen är att det många gånger är i implementeringen av rutiner och arbetssätt som det brister.

I vilken grad motsvarar bilaga 3 era förväntningar på att vara en transparent och begriplig beskrivning av Socialstyrelsens arbetsprocess?

- 1 Motsvarar inte alls
- 2
- 3

- 4
5
6 Motsvarar helt

Vad kan förbättras i bilaga 3 för att omdömet ska bli högre?

Vilken typ av HVB är representerade i referensgrupp och intervjuer?

Fråga om utbildningsmaterial

Socialstyrelsen ska ta fram en s.k. studiehandledning utifrån kunskapsstödet, med diskussionsfrågor och gemensamma reflektioner, som stöd för utbildning av personalgrupper.

Lämna gärna förslag på vad som är viktigt att ta fasta på i ett sådant utbildningsmaterial. Obs, frågan gäller inte den individuella webbutbildning som också tas fram inom ramen för uppdraget.

- Vikten av personalens kompetens när det gäller avvägningar och bedömningar - att agera och fatta beslut på goda grunder.
- Betydelsen av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete när det gäller att förebygga och hantera hot, våld, incidenter.
- Barnkonventionen.

Fritt skrivna synpunkter om kunskapsstödet

IVO välkomnar kunskapsstödet och det fortsatta arbetet med utbildningsmaterialet. Kunskapsstödet beskriver på ett föredömligt sätt grundläggande utgångspunkter och förhållningssätt, samtidigt som det lämnar utrymme för viktiga diskussioner och individuella bedömningar. Materialet möter många av de frågeställningar som IVO ser är aktuella utifrån tillståndsprovning och tillsyn.

IVO ser att det finns en viss risk att materialet läses och tillämpas fragmentariskt. Kanske är det möjligt att hjälpa läsaren med ytterligare kors hänvisningar inom materialet?